

STRUCTURI AFECTIVE ORGANIZATE CU PREPOZIȚIA PENTRU ÎN LIMBA ROMÂNĂ

CAROLINA POPUȘOI

Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Al. Rosetti” al Academiei Române

1. Aspecte logico-semantice și morfosintactice

În cadrul acestui articol, ne propunem să examinăm specificul construcțiilor afective organizate cu prepoziția *pentru*, din tiparul $X_{(EXP.)} + AFECT + pentru + Y_{(BF.)}$.

Sub aspect semantic, trăsătura esențială a acestei categorii de structuri este prezența elementului-afect [$E_{(AF.)}$], care, din punct de vedere lexical, se actualizează prin lexeme ce exprimă sentimente de tipul: bucurie, frică, tristețe, îngrijorare, durere, milă, ură, scârbă, groază, rușine ș.a.

Componenta afectivă în discuție implică utilizarea în poziția logico-semantică a lui X a unui element cu rol tematic de Experimentator. Prin urmare, X este un nume (N) animat, care reprezintă ființa afectată de starea cuiva¹, exprimându-și, totodată, emoțiile, trăirile, simpatia, compasiunea, empatia sau dezaprobarea față de acesta.

Cât despre elementul Y din astfel de construcții, are, din punct de vedere logico-semantic, rolul de Beneficiar, fiind redat, de asemenea, printr-un nume cu trăsătura [+Animat]. În teoria „cazurilor” sau a „rolurilor tematice”, Beneficiarul denumește persoana în avantajul sau în dezavantajul căreia se realizează acțiunea².

Elementele logico-semantice (Experimentatorul și Beneficiarul) din tiparul $X_{(EXP.)} + E_{(AF.)} + pentru + Y_{(BF.)}$ se exprimă prin substantive animate (proprii sau comune) și prin pronume (personale, nehotărâte și demonstrative). Spre exemplu:

- (1) – [$Eu_{(EXP.)}$] *mă bucur*_(AF.) și *pentru mine*_(BF.), și *pentru tine*_(BF.), *Elencuță* (Alecsandri, O. VI, p. 908);
- (2) – *Mi*_(EXP.)-*e tare trist*_(AF.) *pentru ei*_(BF.) (Goma, J. III, p. 112);
- (3) – [$Eu_{(EXP.)}$] *sunt mâhnit*_(AF.) *pentru tine*_(BF.), *femeie, că... s-ar putea să ne despărțim o vreme* (Sadoveanu, O. XVI, p. 146);
- (4) *Mi*_(EXP.)-*e frică*_(AF.) *pentru toți*_(BF.) (Arghezi, S. IX, p. 93);
- (5) *Witzleben*_(EXP.) *e îngrijorat*_(AF.) și *pentru noi*_(BF.) (Argetoianu, Î. Z. IX, p. 456);
- (6) – [$Tu_{(EXP.)}$] *ai tremura*_(AF.) *pentru mine*_(BF.)..., *Matache?* (Alecsandri, O. VII, p. 319);
- (7) – *N-aveți idee cât* [$eu_{(EXP.)}$] *sufăr*_(AF.) *pentru voi*_(BF.)! (Arghezi, P. N., p. 60);
- (8) – *De tine sunt sigur.* [$Eu_{(EXP.)}$] *am emoție*_(AF.) *pentru mine*_(BF.) (Mușatescu, S. V, p. 149);

¹ V. DȘL (1997), p. 195, GALR I (2005), p. 327.

² V. DȘL (1997), p. 82, GALR I (2005), p. 327, Stan (2005), p. 176.

- (9) – *Vrei să spui că mă_(EXP.) doare_(AF.) pentru Mahomed_(BF.)?* (Sorescu, O. III, p. 943);
 (10) *Colegii_(EXP.) erau și ei neliniștiți_(AF.) pentru mine_(BF.)* (Anestin, C. V., p. 306);
 (11) – [Tu_(EXP.)] *nu fi prea necăjit_(AF.) pentru mine_(BF.)* (Nicodin, R., p. 478);
 (12) [Doamna Cornoiu_(EXP.) avu] *milă_(AF.) pentru Lazăr_(BF.), scârbă_(AF.) pentru Nedan_(BF.)* (Mihăescu, O. II, p. 142);
 (13) *Ea_(EXP.) simți o rușine_(AF.) adâncă și un fel de ură_(AF.) pentru acesta_(BF.)* (Bolintineanu, O. V, p. 160).

Beneficiarul din structurile afective examinate poate fi exprimat nu doar prin nume animate (ca în exemplele de mai sus), ci și prin unele substantive inanimate, dar intrinseci ființei, cum ar fi: *piele, trup, cap*. Ne referim aici la acele situații în care asemenea cuvinte au trăsătura [+ Persoană] și sunt determinate de un adjectiv posesiv (v. 14, 15). De asemenea, Beneficiarul poate fi exprimat și prin substantive inanimate de tipul: *țară, patrie, oraș*. Acest aspect se realizează atunci când lexemele amintite au sensul de „locuitorii unei țări, ai unui oraș” sau când sunt personificate (v. 16, 17). Spre exemplu:

- (14) *Urdăreanu... înnebunea pe Rege, de frică pentru pielea lui^(=el)* (Argetoianu, Î. Z. VIII, p. 85);
 (15) – *De ce tremurați voi pentru capul meu^(=mine)?* (Popescu, T., p. 420);
 (16) *Crassus..., pentru că se temea pentru Macedonia, a mers împotriva lor* (Philippide, O. R. I, p. 168);
 (17) *Mă doare inima pentru Iași* (Kogălniceanu, O. IV, p. 148).

Din punct de vedere sintactic, elementul X (Experimentatorul) se actualizează fie prin subiect (v. 1, 3, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 13), fie prin obiect indirect (v. 2, 4), fie prin obiect direct (v. 9). Cât despre elementul Y (Beneficiarul), dat fiind utilizarea lui într-un GP cu prepoziția *pentru*, acesta este întotdeauna un complement prepozițional. Dintre tipurile de Beneficiar din română, cel exprimat prepozițional are frecvența cea mai mare, reprezentând, sub aspect sintactic, un constituent facultativ¹.

2. Tipare afective cu prepoziția *pentru*

Analizând construcțiile afective în discuție, constatăm că, din punct de vedere organizatoric, acestea pot fi grupate în câteva tipare bine delimitate, care se dovedesc a fi și destul de productive în limba română.

a) Unul dintre tiparele cele mai întâlnite din această categorie are structura (N₁ [c. N₁]) + Vb._(REFL. AF.) + *pentru* + N₂ [c. A]. Spre exemplu:

- (18) *Mă bucuram pentru el, pentru părinți, pentru toți oamenii simpli de la țară* (Voinescu, J., p. 727);
 (19) [Dora] *se temea și pentru el, și pentru ea* (Agârbiceanu, O. IX, p. 463);
 (20) *Nu... mă mâhnesc pentru mine* (Heliade-Rădulescu, O. IV, p. 174);
 (21) *M-am întristat... pentru românii noștri* (Goma, J. VIII, p. 625);
 (22) *Aș fi foarte mulțumit dacă nu s-ar neliniști nimeni pentru mine* (Zamfirescu, O. III, p. 578);

¹ V. Dragomirescu, Nicolae (2007), p. 94.

- (23) – *Nu te necăji pentru frați* (Filocalia XI, p. 72);
 (24) *Și m-am îngrozit pentru mine, ... fiindcă m-ar fi putut lua valul pe mine* (Popescu, V. T. I, p. 19).

După cum observăm, în construcția de mai sus, caracterul afectiv este redat de elementul verbal reflexiv, care face parte din clasa verbelor psihologice¹, având, adesea, și trăsătura [+ Eventiv]. Cel mai frecvent, structura examinată poate fi organizată cu verbe reflexive de tipul: *a se alarma, a se amări, a se bucura, a se îndispune, a se îndurera, a se îngrijora, a se îngrozi, a se înspăimânta, a se întrista, a se mâhni, a se minuna, a se necăji, a se neliniști, a se panica, a se scârbi, a se speria, a se teme, a se tulbura* etc.

Întrucât verbul din construcția afectivă analizată aici este unul reflexiv obligatoriu, care, din punct de vedere stilistico-pragmatic, comportă și o nuanță participativă², acest fapt amplifică valoarea lui N₁ de Experimentator.

b) Un alt tipar afectiv, cu o răspândire destul de mare în limba română, are structura (N₁ [c. N]) + Vb._(PRED. [AF.]) + N₂ (AF. [c. A]) + *pentru* + N₃ [c. A]. Spre exemplu:

- (25) *Simți durere pentru... Lazăr, ce zăcea pe gunoi* (Heliade-Rădulescu, O. II, p. 584);
 (26) *Mă pătrunde-o mare frică Pentru-o țară așa de mică!* (Teodorescu, P. P., p. 124);
 (27) [Când iubești de unul singur], *ai emoții pentru amândoi* (Mușatescu, S. V, p. 96);
 (28) *Boierul simțea o vagă neliniște, ... o teamă nelămurită pentru el, pentru Nina* (Eftimiu, O. XII, p. 285);
 (29) *Nu mai avea mâhnire pentru fie-sa Ecaterina* (Uricariul, C. II, 147);
 (30) *Acum mă bucur de suferințele mele pentru voi* (Biblia [1938], p. 1311);
 (31) *Iliuță lăcrămează de tristețe pentru prințesă* (Holban, O. I, p. 235);
 (32) *Plâng de bucurie pentru unguri...; plâng de rușine pentru ai noștri* (Goma, J. I, p. 244);
 (33) [Doamna Mărgineanu] *avu un fel de mânie totală, o scârbă fără margini pentru toată lumea, ca și pentru ea însăși* (Mihăescu, O. I, p. 12);
 (34) [Caty] *încearca... milă pentru copil și un fel de entuziasm trecător* (Călinescu, O. VIII, p. 47);
 (35) – *Să n-ai grijă pentru mine, Cât oi fi eu lângă tine* (Alecsandri, O. IV, p. 123).

Spre deosebire de tiparul de la (a), unde valoarea afectivă este exprimată exclusiv de un verb, în cel de la (b), caracterul afectiv este redat, cel mai adesea, de un substantiv abstract cu trăsătura [+ Afect], cum ar fi: *amărăciune, bucurie, durere, emoție, frică, grijă, groază, îngrijorare, mâhnire, mânie, milă, neliniște, rușine, scârbă, suferință, teamă, tristețe, ură* etc. În cazul construcțiilor cu verbe psihologice, se poate vorbi însă despre o interacțiune a valorilor afective, care sunt purtate, pe de o parte, de verbul în discuție și, pe de alta, de numele cu trăsătura [+ Afect] (v. 30, 31, 32).

Cât privește elementul verbal, acesta este exprimat, de cele mai multe ori, prin verbe ale „simțirii” (ex.: *a simți, a resimți, a trăi, a încerca*), prin verbe psihologice (ex.: *a suferi, a suspina, a lăcrima, a plânge, a se bucura* etc.), prin unele verbe eventive (ex.: *a cuprinde, a învălui, a pătrunde* etc.) și prin alte verbe predicative, cel mai întâlnit fiind *a avea*. Uneori, verbele predicative din urmă sunt parte componentă a locuțiunilor verbale (v. 35).

¹ Pentru un inventar complex și o analiză detaliată a verbelor psihologice, a se vedea Manea (2001).

² V. Pană Dindelegan (1992), p. 71.

După cum observăm, N_2 (AF.) din structura de la (b) poate fi precedat și de o prepoziție, care fie este cerută de regentul verbal (v. 30, 31, 32), fie este atrasă de regentul nominal (v. 33). În exemplele de la (31), (32), prepoziția *de* are valoare cauzală, iar în cele de la (30), (33), valoare relațională.

c) Un alt tipar afectiv din limba română, de data aceasta însă mai puțin productiv, are structura (N_1 [c. N]) + Vb .(PRED. AF.) + *pentru* + N_2 [c. A]. Spre exemplu:

- (36) *Lumea suferă pentru mine* (Sorescu, O. II, p. 976);
- (37) *Tatăl meu, care nu știa ce-i frica, tremura pentru mine* (Anghel – Iosif, S. II, p. 358);
- (38) *Dar dincolo de munți, ... văduva lui duca Griti suspina pentru fii ei* (Asachi, O. II, p. 199);
- (39) – *Lăcrămați pentru mine, iertați și vă rugați cătră Domnul* (R. Greceanu – Ș. Greceanu, M., p. 348);
- (40) – *Am plâns și am tremurat pentru tine și iată cum sunt judecată* (Preda, O. II, p. 1536).

În enunțurile de mai sus, caracterul afectiv este redat de elementul verbal, care face parte din clasa verbelor psihologice la diateza activă, cum ar fi: *a suferi*, *a suspina*, *a lăcrima*, *a plânge* și *a tremura*. Neproductivitatea construcției este explicată prin numărul restrâns al verbelor psihologice nereflexive, care pot regenta un complement prepozițional afectiv.

d) O structură afectivă mai puțin răspândită este și tiparul (N_1 [c. N]) + Vb .(FN, AF.) + *pentru* + N_2 [c. A]. Spre exemplu:

- (41) – *Să mă vezi pe mine suferind pentru un semeț ca dumneata* (Petrescu, T. III, p. 464);
- (42) *Și el, ... temându-să și pentru sini, au zis: ...* (Ist., p. 150);
- (43) *Francezii nu au a se teme pentru ei* (Ionescu, R. L. II, p. 257).

Specific pentru această construcție este actualizarea verbului printr-o formă nominală, care, cel mai adesea, este un gerunziu (v. 41, 42) și, mai rar, un infinitiv (v. 43). În structurile de la (d), forma nominală a verbului este purtătoare de valoare afectivă, realizând, la nivel sintactic, diverse funcții: PS, complement circumstanțial, predicat.

e) Unul dintre cele mai productive și mai întâlnite tipare afective este cel organizat cu verb copulativ, din structura (N_1 [c. N]) + Vb .(COPUL.) + Adj .(AF.) / $PAdj$.(AF.) + *pentru* + N_2 [c. A]. Spre exemplu:

- (44) *Smărăndache părea însă foarte emoționat... pentru tata* (Călinescu, O. VIII, p. 312);
- (45) *Florica [era] înfricoșată pentru bărbatul ei* (Rebreanu, O. VIII, p. 249);
- (46) – *Sunt mâhnit, Ioano, pentru tine și pentru Gabi* (Blaga, O. V, p. 142);
- (47) *[Sașa] e trist pentru ea, că nici după atâția ani nu a descoperit taina* (D. Dumitriu, P. Gh., p. 299);
- (48) – *Sunt foarte bucuroasă pentru tine* (Lovinescu, T., p. 320);
- (49) *Andrei... era îngrijorat pentru toți* (Botez, S. III, p. 316);
- (50) *Am primit cea întâi scrisoare a matală și m-a mâhnit văzând cât ești de neliniștită pentru mine* (Alecsandri, S., p. 278).

În structura analizată la (e), caracterul afectiv este exprimat de adjectivul / participiul adjectivizat din poziția sintactică de NP. Clasa participiilor adjectivizate din această categorie este destul de largă, dat fiind posibilitatea multor verbe psihologice (cunoscute ca fiind compatibile cu tiparele afective) de a deveni, prin conversiune, participii. Printre acestea, numim: *alarmat*, -ă, *amărât*, -ă, *indispus*, -ă, *îndurerat*, -ă, *înfrișat*, -ă, *îngrijorat*, -ă, *îngrozit*, -ă, *înpăimântat*, -ă, *întristat*, -ă, *mâhnit*, -ă, *necăjit*, -ă, *neliniștit*, -ă, *panicat*, -ă, *scârbit*, -ă, *speriat*, -ă, *tulburat*, -ă etc. Cât despre clasa adjectivelor din structura în discuție, constatăm că este mult mai puțin reprezentată. În această categorie de lexeme, menționăm: *bucuros*, -oasă, *mândru*, -ă, *trist*, -ă.

f) O altă construcție cu valoare afectivă este (N₁[c. N]) + Vb._(PRED.) + Adj._(AF.) / PAdj._(AF.) + *pentru* + N₂[c. A]. Spre exemplu:

- (51) – *De-ai ști cât farmec coboară-n inima mea când te vad îngrijorat pentru mine!* (Agârbiceanu, O. IX, p. 326);
 (52) *Doamna Vorvoreanu umblase toată ziua... „dezolată, îngrijorată, înfrișată” pentru Eleonora* (P. Dumitriu, C. F. I, p. 423);
 (53) *Am ieșit din hruba ministerului bucuroasă – pentru tine; turburată – pentru mine* (Gârleanu, S. A. II, p. 147).

Ca și în tiparul de mai sus, valoarea afectivă de la (f) este exprimată de adjectivul / participiul adjectivizat, care este însă subordonat aici unui verb predicativ. Specificul acestor construcții constă în manifestarea lor în structuri de suprafață, unde Adj. / PAdj. funcționează ca PS.

g) În categoria structurilor afective, un loc aparte îl ocupă, din punctul de vedere al uzității, construcția cu Experimentatorul în c. D, și anume: (N₁[c. D]) + Vb._(COPUL.) + N₂(AF.) / Adj._(AF.) + *pentru* + N₃[c. A]. Spre exemplu:

- (54) – *Nu mi-a fost și nu-mi e frică pentru noi* (Argetoianu, Î. Z. VII, p. 140);
 (55) *Le era teamă pentru omenire, dar lor înșile nu le era teamă* (Hobana, L. A., p. 133);
 (56) *Când fura mâncare din frigiderul Valericăi,... mi-era rușine pentru el* (Ojog-Brașoveanu, B. S. M., p. 43);
 (57) – *Îmi pare bine pentru Pangal că a fost numit [ministru]* (Argetoianu, Î. Z. IV, p. 235);
 (58) – *Îmi pare rău pentru biata Herminie* (P. Dumitriu, C. F. I, p. 24).

Analizând structura afectivă de la (g), constatăm că este mai uzuală în comparație cu echivalentul ei semantic, construit cu ajutorul verbelor *a avea* sau *a simți* și cu un N_(EXP. [c. N]). Această preferință pentru tiparul în c. D s-ar putea explica prin caracterul ușor dinamic și prin valoarea expresivă pe care le atribuie construcțiilor cazul gramatical în discuție. Din punct de vedere lexical, E_(AF.) din structura de față este reprezentat de substantivele *frică*, *grijă*, *groază*, *rușine*, *scârbă*, *teamă*, dar și de adjectivele *bine*, *rău*, *trist*.

Examinarea structurilor afective, sub aspect organizatoric, ne permite să conchidem că acestea se prezintă în tipare variate, cunoscând specializări bine delimitate. Astfel, sentimentul de bucurie se poate exprima prin tiparele (a), (b), (d), (e), (f), nu însă și prin cel de la (g), adică prin construcția în c. D (cf. **Mi-e bucurie pentru tine*. fiind un enunț agramatical). Menționăm că acest mod de organizare a sentimentului de bucurie, adică în

afara structurii în c. D, este caracteristic doar pentru limba română actuală. În româna veche însă, se întâlnesc construcții în care sentimentul analizat apare și în tiparul în c. D. Spre exemplu:

- (59) *Și-i era bucurie mare pentru patriiarhul de înțelepciunea lui* (Danilovici, C. II, p. 243).

În schimb, tiparul în c. D este consacrat pentru exprimarea sentimentelor de tipul: *frică, groază, rușine, scârbă*. Prin urmare, nu orice afect se poate actualiza prin orice tipar afectiv din limba română.

3. Structuri afective în româna veche

După cum am văzut, structurile din tiparul $X_{(EXP.)} + E_{(AF.)} + \text{pentru} + Y_{(BF.)}$ sunt caracteristice și pentru limba română veche. De cele mai multe ori, organizarea construcțiilor afective în româna veche este în conformitate cu sintaxa limbii române actuale. Spre exemplu:

- (60) *Văzând aceeaa prietenii, li să făcu milă pentru acel prins* (Cheia În. [1678], p. 37);
(61) *Pentru aceeaa datori sânteți... să suferiți pentru Dumnezeu* (Biblia [1688], p. 749);
(62) – *Să știi, împărate preavestite, că toată Țara Grecească iaste mâhnită pentru tine* (N. Costin, C., p. 366);
(63) [Nicolae-Vodă] *să scârbise și pentru un Bucur tâlhariu, ce făcuse multe răotăți* (Uricariul, C. II, p. 219);
(64) *Mă temeam pentru tine și de ce mă temeam mai mult nu am scăpat* (Varlaam–Ioasaf, p. 177).

Prin urmare, în limba română, tiparul afectiv organizat cu prepoziția *pentru* este unul vechi, cunoscând diverse structuri și în secolele trecute.

4. Focalizarea elementelor din structură

Uneori, pentru a aduce în prim-plan interesul comunicativ și cel informațional, are loc inversarea elementelor din tiparele afective discutate. Focalizarea componentelor (de la dreapta) din astfel de construcții este un fenomen destul de frecvent în limba română. Spre exemplu, în enunțurile de la (65, 66, 67), focusul este $E_{(AF.)}$, iar în cel de la (68), în poziția de focus, se află Beneficiarul:

- (65) *Ce grijă și amărăciune [avea] pentru suveran și pentru țară!* (Diamandi, G. O. P., p. 30); ← *Avea o grijă și o amărăciune (enormă) pentru suveran și pentru țară!*
(66) – *Teamă-mi este..., domnilor, nu pentru mine, ... ci pentru viitorul acestei țări!* (D. Dumitriu, P. Gh., p. 363); ← *Îmi este teamă..., domnilor, nu pentru mine..., ci pentru viitorul acestei țări!*
(67) – *Mai necăjit sunt pentru Benu, cu sciatica lui* (Sebastian, J., p. 445); ← *Sunt mai necăjit pentru Benu, cu sciatica lui.*
(68) – *Pentru Simon al lui Iona oare Mântuitorul se temea sau pentru voi?* (Heliade-Rădulescu, O. II, p. 254); ← *Oare Mântuitorul se temea pentru Simon al lui Iona sau pentru voi?*

Cel mai adesea, procedeul focalizării din structurile afective se întâlnește în discursuri, în versuri și în enunțuri colocviale, având un efect stilistic aparte.

5. Concluzii

În limba română, tiparul $X_{(EXP.)} + AFECT + pentru + Y_{(BF.)}$ este unul productiv, variat și destul de întâlnit. Caracterul afectiv al acestor construcții este redat prin intermediul verbelor psihologice, al participiilor adjectivizate formate de la asemenea verbe și cu ajutorul substantivelor abstracte cu trăsătura [+ Afect]. Specific pentru astfel de structuri este trăsătura [+ Animat] a elementelor $X_{(EXP.)}$ și $Y_{(BF.)}$. Dintre construcțiile afective analizate, cele mai frecvente sunt tiparele organizate cu verb reflexiv (v. a), cu substantiv „afect” (v. b), cu adjectiv pe lângă un verb copulativ (v. e) și cele în c. D (v. g). Din punct de vedere semantic, structurile afective exprimă emoții, trăiri, simpatie, compasiune, empatie sau dezaprobare.

ABREVIERI

Adj._(AF.) – Adjectiv cu valoare afectivă

_(AF.) – Afect / Afectiv

_(BF.) – Beneficiar

_(EXP.) – Experimentator

E_(AF.) – Element-Afect

GP – Grup prepozițional

N – Nume

NP – Nume predicativ

PAdj._(AF.) – Participiu adjectivizat cu valoare afectivă

PS – Predicativ suplimentar

Vb._(FN, AF.) – Formă nominală a verbului cu valoare afectivă

Vb._(PRED, [AF.]) – Verb predicativ (afectiv)

Vb._(REFL, AF.) – Verb reflexiv afectiv

IZVOARE

Agârbiceanu, O. IX = Agârbiceanu, Ion, 1962, *Opere*, vol. IX, București, Editura pentru Literatură.

Alecsandri, O. IV, VI, VII = Alecsandri, Vasile, 1974, 1979, 1981, *Opere*, vol. IV, VI, VII, București, Editura Minerva.

Alecsandri, S. = Alecsandri, Vasile, 1904, *Scrisori*, [vol. I] București, Editura Librăriei Socec & Comp.

Anestin, C. V. = Anestin, Victor, 1986, *În anul 4000 sau O călătorie la Venus*, Cluj-Napoca, Editura Dacia.

Anghel – Iosif, S. II = Anghel, Daniel, Ștefan Octavian Iosif, 1982, *Scrieri*, vol. II, București, Editura Minerva.

Argetoianu, Î. Z. IV, VII, VIII, IX = Argetoianu, Constantin, 2002, 2003, 2007, 2008, *Însemnări zilnice*, București, Editura Machiavelli.

Arghezi, P. N. = Arghezi, Tudor, 1930, *Poarta neagră*, București, Editura Cultura Națională.

Arghezi, S. IX = Arghezi, Tudor, 1965, *Scrieri*, vol. IX, București, Editura pentru Literatură.

Asachi, O. II = Asachi, Gheorghe, 1981, *Opere*, vol. II, București, Editura Minerva.

- Biblia (1688) = *Biblia adecă Dumnezeiasca Scriptură a Vechiului și Noului Testament*, București, EIBMBOR, 1988.
- Biblia (1938) = *Biblia adică Dumnezeiască Scriptură a Vechiului și a Noului Testament*, București, Fundația „Regele Carol II” pentru Literatură și Artă, 1938.
- Blaga, O. V = Blaga, Lucian, 1993, *Opere*, vol. V, București, Editura Minerva.
- Bolintineanu, O. V = Bolintineanu, Dimitrie, 1984, *Opere*, vol. V, București, Editura Minerva.
- Botez, S. III = Botez, Demostene, 1973, *Scrieri*, vol. III, București, Editura Minerva.
- Călinescu, O. VIII = Călinescu, George, 1968, *Opere*, vol. VIII, București, Editura pentru Literatură.
- Cheia În.* (1678) = Haleatovskyj, Ioannykij, 2000, *Cheia înțelesului*, București, Editura Libra.
- N. Costin, C. = Antonio de Guevara, 1976, *Ceasornicul domnilor*, [Traducere: Nicolae Costin] București, Editura Minerva.
- Danilovici, C. II = *Cronograf*, vol. II, [Traducere: Pătrașco Danilovici] București, Editura Minerva, 1999.
- Diamandi, G. O. P. = Diamandi, Sterie, 1935, *Galeria oamenilor politici*, București, Editura Cugetarea.
- D. Dumitriu, P. Gh. = Dumitriu, Dana, 1997, *Prințul Ghica*, București, Editura Albatros.
- P. Dumitriu, C. F. I = Dumitriu, Petru, 1993, *Cronică de familie*, vol. I, București, Editura Fundației Culturale Române.
- Eftimiu, O. XII = Eftimiu, Victor, 1983, *Opere*, vol. XII, București, Editura Minerva.
- Filocalia XI = *Filocalia sau culegere din scrierile sfinților părinți care arată cum se poate omul curăți, lumina și desăvarași*, vol. XI, București, Editura Apologeticum, 2005.
- Gârleanu, S. A. II = Gârleanu, Emil, 1963, *Scrieri alese*, vol. II, București, Editura pentru Literatură.
- Goma, J. I, III, VIII = Goma, Paul, 1996, 1996, 2004, *Jurnal*, vol. I, III, VIII; vol. I, III: București, Editura Nemira; vol. VIII: București, Editura Criterion Publishing.
- R. Greceanu – Ș. Greceanu, M. = Ioan Gură de Aur, 2001, *Mărgăritare*, [Traducere: Radu Greceanu și Șerban Greceanu] București, Editura Libra.
- Heliade-Rădulescu, O. II, IV = Heliade-Rădulescu, Ion, 2002, 1985, *Opere*, vol. II, IV; vol. II: București, Fundația Națională pentru Știință și Artă, Univers Enciclopedic; vol. IV: București, Editura Minerva.
- Hobana, L. A. II = Hobana, Ion, 1986, *Literatura de anticipație. Autori, cărți, idei*, vol. II, București, Editura Eminescu.
- Holban, O. I = Holban, Anton, 1970, *Opere*, vol. I, București, Editura Minerva.
- Ionescu, R. L. II = Ionescu, Eugen, 1992, *Război cu toată lumea. Publicistică românească*, vol. II, București, Editura Humanitas.
- Ist. = Herodot, 1984, *Istorie* [înc. sec. al XIX-lea], București, Editura Minerva.
- Kogălniceanu, O. IV = Kogălniceanu, Mihail, 1980, *Opere*, vol. IV, partea a II-ua, București, Editura Academiei.
- Lovinescu, T. = Lovinescu, Horia, 1963, *Teatru*, București, Editura de Stat pentru Literatură.
- Mihăescu, O. I, II = Mihăescu, Gib I., 1976, 1978, *Opere*, vol. I, II, București, Editura Minerva.
- Mușatescu, S. V = Mușatescu, Tudor, 1978, *Scrieri*, vol. V, București, Editura Minerva.
- Nicodin, R. = Nicodin, Dinu, 2000, *Revoluția*, București, Editura Albatros.
- Ojog-Brașoveanu, B. S. M. = Ojog-Brașoveanu, Rodica, 1975, *Buna seara, Melania!*, Cluj-Napoca, Editura Dacia.
- Petrescu, T. III = Petrescu, Camil, 1834, *Teatru*, vol. III, București, Editura pentru Literatură și Artă.
- Philippide, O. R. I = Philippide, Alexandru, 2009, *Originea românilor*, vol. I, Iași, Editura Tipo Moldova.
- Popescu, T. = Radu Popescu, Dumitru, 1985, *Teatru*, București, Editura Eminescu.

- Popescu, V. T. I = Radu Popescu, Dumitru, 1980, *Viața și opera lui Tiron B.*, vol. I, București, Editura Cartea Românească.
- Preda, O. II = Preda, Marin, [s.l.] *Opere*, vol. II, București, Fundația Națională pentru Știință și Artă, Univers Enciclopedic.
- Rebreanu, O. VIII = Rebreanu, Liviu, 1975, *Opere*, vol. VIII, București, Editura Minerva.
- Sadoveanu, O. XVI = Sadoveanu, Mihail, 1959, *Opere*, vol. XVI, București, Editura de Stat pentru Literatură și Artă.
- Sebastian, J. = Sebastian, Mihail, 1964, *Jocul de-a vacanța*, București, Editura pentru Literatură.
- Sorescu, O. II, III = Sorescu, Marin, 2002, 2003, *Opere*, vol. II, III, București, Fundația Națională pentru Știință și Artă, Univers Enciclopedic.
- Teodorescu, P. P. = Teodorescu, G. Dem, 1982, *Poezii populare române*, București, Editura Minerva.
- Uricariul, C. II = Uricariul, Axinte, 1994, *Cronica paralelă a Țării Românești și a Moldovei*, vol. II, București, Editura Minerva.
- Varlaam–Ioasaf* = *Varlaam și Ioasaf*, București, Editura Atelierele Tipografice Metropol, 1999.
- Voinescu, J. = Voinescu, Alice, 1997, *Jurnal*, București, Editura Albatros.
- Zamfirescu, O. III = Zamfirescu, Duiliu, 1972, *Opere*, vol. III, București, Editura Minerva.

BIBLIOGRAFIE

- Dragomirescu, Adina, Alexandru Nicolae, 2007, „Exprimarea «beneficiarului» în limba română”, în Rodica Zafiu, Camelia Stan, Alexandru Nicolae (ed.), *Studii lingvistice. Omagiu profesoarei Gabriela Pană Dindelegan, la aniversare*, București, Editura Universității din București, p. 91-99.
- DȘL, 1997 – Bidu-Vrănceanu, Angela, Cristina Călărașu, Liliana Ionescu-Ruxăndoiu, Mihaela Mancaș, Gabriela Pană Dindelegan, *Dicționar general de științe. Științe ale limbii*, București, Editura Științifică.
- GALR I 2005 – Guțu Romalo, Valeria (ed.), *Gramatica limbii române*, vol. I, București, Editura Academiei Române.
- Manea, Dana, 2001, *Structura semantico-sintactică a verbului românesc. Verbele psihologice*, București, Arhiepiscopia romano-catolică de București.
- Pană Dindelegan, Gabriela, 1992, *Teorie și analiză gramaticală*, București, Editura Coresi.
- Stan, Camelia, 2005, *Categoria cazului*, București, Editura Universității din București.

AFFECTIVE STRUCTURES BUILT WITH THE PREPOSITION PENTRU 'FOR' IN ROMANIAN

(Abstract)

In Romanian, the pattern $X_{(EXP.)} + AFFECT + for + Y_{(BF.)}$ proves productive, varied and rather common. The affective feature of these constructions is given through psychological verbs, through adjectival participles formed from such verbs and through abstract nouns bearing the feature [+ Affect]. In such structures, the elements $X_{(Experienter)}$ and $Y_{(Beneficiary)}$ have the feature [+ Animate]. By analysing affective constructions we concluded that, the most frequent are the patterns organised with a reflexive verb, with an 'affect' noun, with an adjective near a copula verb and those in the Dative. From a semantic perspective, the affective structures express emotions, experience, sympathy, compassion, empathy or disapproval.